

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNÉ.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy héra 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy héra 2 K 40

A diadalmas olasz offenzíva

Több mint tízezer olasz fogoly

Budapest, május 19.

Orosz hadszíntér:

Semmi ujság.

Olasz hadszíntér:

A tengeremelléki és karinthiai harcvezetésen beállott harci szünet általában tegnap. Ma reggel csapataink visszaverték az ellenségnek két támadását, amelyet a Montalconótól keletre nemrégiben megszerzett hadállásunk ellen intézett. Egyik tengerészeti repülőreánk sikeresen bombázta a San Giorgio harcvezetésen. Támadásunk feltartóztathatatlannul tört nyert az Armatorra hegyháton az olaszok támadásait visszavertük. Az Astach és a Lain völgy között előrenyomult haderők a császári és királyi fensége Károly Ferenc József főherceg altábornagy parancsnoksága alatt az ellenséget az egész harcvezetésen hátrább űzték és ma reggel birtokba vették a Campo Molino és Torrarói olasz páncélerőd műveket a Lain és Brand völgy között (vallarsa) csapataink a Col Santó tömb északi szegélyét érte el, az Etsch völgyben az olaszoknak Marco és Mori helyiségeit kitüntetni kényszerültek. Támadásunk kezdete óta ejtett foglyok száma eddig több mint tízezer főnyi légénységre és egyszázkilencvenhat tisztre, a szákmány ötvenegy gépfegyverre és hatvanegy lövegre emelkedett.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlanul csend uralkodik.

Hófer, altábornagy.

Berlin, május 19.

Nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Maas nyugati partján az Avocourt Esner országot mindkét oldalán levő francia árkokat a Camard erdő déli csúcsának magasságáig elfoglaltuk, kilenc tisztet és egyszázhusz főnyi légénységet fogtunk el. Az ellenségnek a 304-es magaslat ellen intézett újabb támadása igen jelentékeny veszteségei mellett összeomlott. A Maas keleti partján a kölcsönös tűzvétség tevékenység időről-időre nagy hevességre fokozódott, a repülőek mindkét részről nagy tevékenységet fejtettek ki, Bolke főhadnagy Ripponótól déire a tizenhatodik repülőgépet lőtte le. A Lunvilli pályaudvarra, valamint az Epi-

nai pályaudvarra, léghajócsarnokra és laktanyákra bombákat dobtunk.

Keleti hadszíntér:

Nincs újabb esemény.

Balkán hadszíntér:

Egy repülőraj megtámadta a Kukusi, a Canstica, Mihailova és Saoniki ellenséges táborokat.

Legfőbb hadvezetéség.

Jegyzések a negyedik haditőlcsönre

Az utolsó jegyzési napok

Makó, május 19.

Az eddigi tapasztalatokból, a mostanig történi jegyzésekből következtetve a negyedik haditőlcsön sikere felül fog mulni minden várakozást. Kiki erejéhez képest, gazdag, szegény egyaránt igyekszik leróni ezt a bazi fias kötelességet. Vannak azonban — szép számban — még mindig olyanok, akik noha jegyezhetnek, eddig még nem jegyeztek. Ezekre hárul az a feladat, hogy az utolsó jegyzési napokat mozgalmassá tegyék.

Erés meggyőződésünk, hogy így is lesz és senki sem fogja magát kivonni minden magyar ember jegyzési kötelessége alól. Hiszen valósággal megható példát nyújtanak erre is vitéz katonáink, akik amellet, hogy életüket és vérüket áldozzák hazánkért, még a haditőlcsön tekintetében sem maradnak hátra. A hadrakelt seregek körétől egyre több és több jegyzési bejelentés érkezik. Ilyen körülmények közt vajjon ki venné magára azt a sügyent, hogy ha már itthon kellett maradnia, még a haditőlcsön jegyzése terén is mögötte maradjon vitéz katonáinknak.

Az, hogy csak 50 vagy 100 koronát jegyezhet, senkit se riasztson vissza. Ezek a kis jegyzések megannyi ökmény téglá és ezekből a téglákból olyan hatalmas vár épül fel, amelyen összeomlik az ellenség minden támadása. Hiszen mindenki tudja, hogy ellenségeink letettek már arról a reményességükről, hogy fegyverrel vagy a szó szoros értelmében vett

kiéhezhetéssel verhetnek meg bennünket. Most már csak az a botor reménykedés tartja bennük a lelket, hogy pénzügyi téren éhsztetik ki a körpöni hatalmakat. A negyedik haditőlcsön eredményei, menőli fényesebbek lesznek, annál erőteljesebben fogják meggyőzni az entente ot arról, hogy ebben a világháboruban csakis mi győzhettünk.

Meg van nál nek, hála Istennek, a győzelem minden előfeltétele. Katonáink vitézsége páratlan, élelmiszereinket magunk termeljük és ipari téren is magunk gondoskodunk minden utánpótlásról. Mutassuk meg tehát ellenségeinknek, hogy pénzügyi téren sem vagyunk mára ráutalva.

Még tart a negyedik haditőlcsön jegyzése, de már nem soká. Im-már csak rövid napok választanak el a jegyzési határidő elteltétől. Ezeket a napokat ki kell használnunk mindazoknak, akik még idáig nem jegyeztek a negyedik haditőlcsönre.

A mai napon a polgármesteri hivatalnál a következő haditőlcsön jegyzések történtek:

Katona Antal 11000, Weisz Mézes 5000, Jemel Imre és neje 1200, Jác István 6000, Diós Jánosné 1000, Kusz Ferenc 16000, Tamasi Antal 1400, Szabó Sándor városi tisztviselő 1000, Kovács Sándor 10000, Gruber Imre 2000, Pollák és Schwartz cég 5000, Tóssla Mihály és neje Páger Rozália 2000, Dombi István és neje Imre Rozália 600, B. Nagy József és neje 2500, B. Szűcs Katalin, özv. Nagy Gy. Jánosné 2500, Gulyás Erzsébet 1000, Katona Mihály 8000, Kis Jakab József és neje 8000, gondnokolt Mágori Erzsébet (árvaszék) 8000, kk. Olasz Sándor 2100, gondn. Fehér Sándor 4000, Herceg Mihály és neje Szabó Rozália 700, Vicszanti Mariska 50, Szabó Imre és neje 600,

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

ban ítéltek el pénzhamisítás miatt öt évi börtönrre.

Néhány hét multán elfogták Jagdity Artémiát Szabadkán. Meg akart szökni a szabadkai rendőrség foghásából, szándékának végrehajtását azonban még idejében megghusították és átkísérték az ügyészségre. Később szegedre szállították, törvényszéki tárgyalásra. Amint a nyomozás során kiderült, a mitrovicai fegyintézeiből való kiszabadulás után Szegedre jött rokonaihoz és itt több ízben baromfiakat lopott. A törvényszék elítélte másfél évi börtönrre. (A Kuria később két évi börtönrre emelte föl a büntetését.) Szegedről a nagyikindai ügyészség foghászába akarták szállítani, most is megbillensélek a kezét. A szegedi határban a kizetire kéredeztek. Egy foghászor ment vele, aki előtt hirtelen becsapta a félreeső hely ajtaját és a keakony ablaknyíláson át kiugrott a vonatból. Meghuzták a véseféket, a vonatot nyomban megállították. Katonák is segítettek a vakmerő gonosztevő fölkuatásában, de minden fáradosás eredménytelen volt. Napokig kutatott utána igen sok esendőr, katoná, detektiv, de eredménytelenül.

A rendőrség valészínűnek tartotta, hogy Jagdity visszatér Szegedre, hogy élelmet kérjen rokonaitól. A ház körül, ahol a hozzatartozója lakott, napokig lebben álltak a rendőrök. Még az udvarban is elbujt egy rendőr. Egy éjszaka csakugyan megjelent Jagdity Artémia. Kopogtatott az ablakon, helyet kért a rokonától. A kapunál hirtelen ráohant az egyik rendőr a gonosztevőre. Legalmas dulakodás kezdődött. A rendőrnek az volt a szerencséje, hogy elkapta Jagditynak azt a kezét, amelyen még rajta volt a bilincs. Hirtelen megrántotta a láncot, Jagdity fölördített fájdalomában. Megkötözve bekísérték a városházára.

A gonosztevő megtörtén, az éhségtől fáradtan, elsíngáztan került a rendőrségre. Most már sokkal elővigyázatosabban szállították vissza Nagyikindára. Egy rendőr és egy detektiv kísérté. Megbillensélték a kezét-lábát, a vonatban a lánc egyik végét a rendőr karjához, másik végét pedig a padlábához esavarták. Így aztán szerencsésen megérkeztek Nagyikindára.

A kikindai törvényszék a gyorsított eljárás szerint tárgyalta a deszki bűnügyet, minthogy az áldozat katoná. A törvényszék szándékos emberöléssel párosult rablás bűntette miatt életfogytiglani fegyházra ítélte Jagdity Artémiát, akit a mult hónapban kizetrendbéli lopás miatt öt évi fegyházra ítéltek ugyanezek a nagyikindai törvényszék.

Főlebbezés következtében a bűnügy ma a szegedi ítélőtábla főlebbviteli tanácsa elé került.

Az ítélőtábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét és Jagdity Artémiát felmentette. Az ítélet indokolása szerint a vádlott tagadásával szemben a bizonyítékok nem olyan meggyőzőek, hogy azokból kétségtelesen meg lehetne állapítani a bűnösséget. Jagditynál találtak egy tükröt, amelyre az egyik katoná, azt mondta, hogy az a megölt Helgeri Andrásé volt. Ilyen tükröt ssonban százszámra árusítottak.

A törvényszéki orvosszakértők véleménye szerint a katoná fején konstatált repedések kalapáestől vagy dorongtól származtak, de később a főtárgyaláson mondták azt, hogy véssével való erős ütéstől is származhattak a sérülések. A vádlettnél talált bűnjelék súlyos gyanúkat szolgáltatnak ugyan, de így önmagukban nem meggyőztató bizonyítékok a bűnösség megállapítására.

Az ítélőtábla ítélete jogerős, a gyorsított eljárás szerint mint utolsó fórum ítélkezett. Jagdity azonban továbbra is fogva marad, mert más bünessélekményekért kiszabták rá öt évi fegyházat, amon kívül már jogerősen két évi börtönt. Két foghászor megbillenséleve szállította vissza Nagyikindára.

Kérelem

A makói guadakténységhez, külonósa a hagymatermelők és hagyma kereskedőkhoz intézom szavamat, midőn kérem mindnyőjüket, hogy ha volna még egy kis dughagymájuk, árgarépa, petrezselyem és egyéb más kerti vetemény magjuk, egy legyenek szivesek abbel a felesleget átadni a ma. kir. 3. ic népfelkelő gyalogezred hári veteményes kertje számára, mely kerest Oroszország Wolhynia tartomány északi részén a meghédített területen most ássaak ottan fegyverben levő tesvérséik azért, hogy ha a hazai földem termelt zöldségfeléket már nem is kóatolhatják meg, legalább ott a meassze idegenben jussanak hozzá egy kis nyári zold terményhez. Igaz ugyan, hogy ideháza, hol már a májusi jó idő hatása folytán gyönyörűen nőz ki minden vetemény, sziate különösképp tündeik fel, hogy mi most ássuk a kertnek való földet s még csak csakán akarunk bele veteményezni, hagymát dugtatni, mikor itt már maholnap szedik a hagymát is. De arra felé még csak két hete hogy kifakadt a rügy és zöldül a fű s így ott előbb nem leatott hezrafogni a kertészkedéshez és így ha később is, de csak reméljük, hogy ha mi nem is, de az utáunk edajóvó csapatistek minden bizonynyal hasznát veszik a mi fáradságunknak.

Honfittári tisztelettel kérem azért eszedem nevében ismételtén Makó város gasda közönségét hagymakereskedőit, hogy fentirt magvukból s dughagymából álló szerzetadományait: egyenek szivesek legkésőbb f. hó 23. ig, vagyis a jövő hét keddjéig takasomra — Ujvársi református paróchia — elnozni, mely adományokért fogad

ják hálás köszönetemet addig is míg azt ezred parancsnokságom hivatalosan elfogja küldeni.

Hazafias üdvözléssel vagyok:
Makó, 1916 év május hó 18-án
Berecsky László
ujvársi református lelkész,
honvéd tábori lelkész.

Irodalom

A nyugat, Ignotus, Ady Endre és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő szépirodalmi folyóirat 1916. évi május 16. i száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg:

Tartalom: Ambrus Zoltán: Háborus jegyzetek. Rosványi Vilmos: Testvéreim, szent fiatalok. — Az emberért (Versek.) Móricz Zsigmond: Egy szegény fecske (Elbeszélés.) Kassák Lajos: Misi és királysága (Regény III.) Lengyel Mezeyhért: Egyszerű gondolatok. Ady Endre: Legszédők, kis leányokról (Novella) Tóth Árpád: Oh, romok! — Szonett. Az új tavaszra. — Rimba, furcsa játék (Versek.) Halász Imre: Török-magyar vonatkozások (Harminadik folytatás.) Ady Endre: Ifjuság babonás hitével. — A jelen hajóján. — Megmaradok virágos mezőkön. (Versek.)

Tábori posta: Halász Gyula: Levél a lövésárokból.

Figyelő: Saini Gyula: Shakespeare ciklus. Ady Endre: A feltámadt Jókai. Ady Endre: „Hadak utján” (Versek.) Illés Béla: Feljegyzések. Molnár Antal: Tshubert a sziapadon. Berrehs Alexander: Strausz Richard „Alpesi szimfónia”-járól. Franyó Zoltán: Romain Rolland darabja.

Disputa: Ady Endre: Ellenségekkel egy szándékon. A Nyugat hírei.

Főmunkatársak: Ambrus Zoltán, Babits Mihály, Elek Arur, Halász Imre, Kaffka Margit, Laskó Géza, Móricz Zsigmond, Osvat Ernő, Schopflin Aladár.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Lónyai uica 18. szám.

Előfizetési ára: egy évre 28 K, félévre 14 K, egyes szám ára 1 K 40 fill. Megjelenik minden hó 1-én és 16-án. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

REGÉNY

Egy világváros rejtelmei.

(1187)

120. fejezet.

Gróf és titkár.

Erre a gróf harsogva felkaecagott. — Ezt ön különösnek találja és legalább is bolondnak gondol engem . . .

— Oh kérem, gróf ur!

— No igen — aki mai napság pénzt osztogat, az legalább is bolond! A világ legalább annak tartja! De magyarázzuk ki a dolgot. Én itt Velenceben jótékonyági irodát tartok fean, amelyben

minden két három hétben általános pénzosztás van a város szegényei részére. Sokat nem osztunk mert akkor igazán bolondok lennénk! A pénzek kiosztása és az elszámolás a titkár dolga — ez idő szerint tehát az öné. Elvállalja?

— Ez kötelességem, kegyelmes ur!

— Akkor végeztünk is! mondá a gróf. Egyéb dolga nem lesz.

Kezével intett. Pótsy azonban maradt.

— Nos, van még valamire nézve kételye?

— Bátorodom felhozni, kegyelmes ur, hogy a fizetés még nincs eldöntve.

— Ah igen! No de ez igen egyszerű dolog! Nálam a titkárnak nincs megállapított fizetése.

Misi arca elszontyoleedett.

— De miért is lenne? felytatá a gróf. Azelőtt volt, de most már nincs. Ugyis csinálhat magának amennyit akar! . . . Legyen az a fizetés, amit magának a jótékonyági iroda pénzéből félretesz.

Misi fejét eséválta.

— Tehát még ez sem tetszik? kiáltá a gróf.

— Bocsnát, gróf ur, ily feltételek mellett legnagyobb sajnálatomra nem fogadhatnám el a titkárságot.

— Terringattát, hát micsoda ember ön? Hát hogyan gondolja ön voltaképp? Beszéljen őszintén!

— Ugy gondoltam kegyelmes ur, hogy a szétosztásra szánt pénzeket oly arányban, amint azt a gróf ur megállapítja, szétosztom s a nyugtákkal pontosan beszámolok.

Folyt. köv.

Makói Urania Színház

Május hó 20-án, szombaton este 9 órakor:

A cárnő

Dráma 3 felvonásban

Betty Nansen

a főszerepben

A szerelem

iskolája

Vigjáték 2 felvonásban

Else Fröhlich

a főszerepben

Kiadó hereföld!
kapható nyárihasználatra
Iritz Miksánál
és külön kapható
első kaszálásra is.

Trágyát ingyen her-
hat bárki özv. Iritz
Sámuelné udvaráról.

Két ügyes fiú tanulónak
felvétetik a „Makói Füg-
getlen Ujság” nyomdá-
jában.

Szent-László (Püspök gyógyfürdő)

NAGYVÁRAD MELLETT.

Kénés, vasas, hévíz források, víz hőfoka 92 C., osz. kőszvény min-
den formája és női betegségek ellen 1913-ban 6200 beteg gyógyult el
gyógyultán és javultán a páratlanul hatásos Püspökfürdő gyógyforrá-
sait. — Nagyszabású nyári uszoda 26 C. forrásvissai és uszás tanítá-
sai. — 400 holdas park és fenyveserdő, gondosított sétá utak, társalgó,
olvasóterem, könyvtár, napilapok, folyóiratok rendelkezésre állanak.
Az egész fürdő újonnan átalakítva, villanyvilágítás az egész telepen és
az összes vendégszobákban.

Posta — interurbán telefon.

Sebesült katonatisztek és katonák árkedezményben részesülnek.

Fürdőismertetőt küld az igazgatóság.

KOMZSIK ALAJOS, a fürdő bérleje.

A legszebb s a legelegánsabb fényképészeti
műterem ma Makón

**SCHWARC S. fényképészeti mű-
terme, a főtéri Stentzky-házban,**

Teljesen újjá van alakítva, fényesen berendezve
minden kényelemmel s a legnagyobb gondossá-
gal s jóízléssel, úgy hogy az újonnan átalakított
műterem a legkényesebb igényeket is kielégíti.
Felvételek legnagyobb sikerrel eszközöltetnek
s a legprecízebb gondossággal lesz kidolgozva.
A háború dacára az árak nagyon jutányosak.
Egyetlen próba mindenkit meggyőz!
Tessék megtekinteni a kárakatkat!
A régi műteremben a legszebb enyveshát fel-
vételek készülnek. Telefonszám 63.

Jegyezzünk hadikölcsönt!

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háború okozta anyagdrágaság
dacára könnynyomdánkban min-
dennemű nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kivi-
telben, jutányos áron készíttetnek.

Hirdetések jutányos árban felvétetnek a kiadóhivatalban

Nyomtatott Özv. Dr. Kiss Pálnénak a „Makói Független Ujság” villamosított beszerzett gyessajtóján, Makón.